

Rektorn vid Göteborgs Högre Samskola

PeterJärvsen

Jp@samskola.se

Beslut för grundskola

efter riktad tillsyn av Göteborgs Högre Samskola
i Göteborgs kommun

Tillsyn i Göteborgs Högre Samskola

Skolinspektionen genomför en riktad tillsyn av bedömning och betygssättning under hösten och vintern 2012. Vid den riktade tillsynen besöker Skolinspektionen Göteborgs Högre Samskola i Göteborgs kommun.

Göteborgs Högre Samskola besöktes av Skolinspektionen den 23 oktober 2012.

Fakta om skolan

Göteborgs Högre Samskola är en fristående grundskola. Verksamheten bedrivs på två centralt belägna platser i Göteborg och omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–6 vid Lilla skolan och årskurserna 7–9 vid Stora skolan. Vid tillsynen har skolan 920 elever. I Göteborgs Högre Samskola bedrivs även gymnasieskola. Skolan leds av en rektor som bildar en ledningsgrupp tillsammans med fyra biträdande rektorer. Sammanlagt undervisar 33 lärare i ämnena engelska, matematik och svenska.

Göteborgs Högre Samskola blev godkänd 1901 (dnr 5000561). Den 29 april 1998 (dnr 1998:697) gav Skolverket skolan rätt att sätta betyg i grundskolan motsvarande de bestämmelser som gäller för det offentliga Skolväsendet.

Huvudmannen för skolan är stiftelsen Göteborgs Högre Samskola med organisationsnummer 857205-9197.

Skolinspektionens omrättning av nationella kursprov

Skolinspektionen har rättat om 2011 års nationella ämnesprov i svenska för årskurs 9 i Göteborgs Högre Samskola.

För delprov C, *skriva*, rättades totalt 117 prov om. Av dessa avvek 64 prov negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 64 av proven ett lägre betyg än ursprungs rättaren gjorde. Sex av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om. Av de omrättade proven fick 47 prov samma betyg som vid ursprungs rättningen.

För delprov B, *läsa*, rättades 112 prov om. Av de omrättade proven tilldelade Skolinspektionen 43 av proven ett lägre betyg än ursprungs rättaren gjorde. Två av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen.

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg på Göteborgs Högre Samskola redovisas i sin helhet på Skolverkets webbplats för information om skolornas kvalitetsarbete och resultat, <http://sir.is.skolverket.se/>.

Vårterminen 2011 var andelen elever som nådde ett högre slutbetyg än provbetyg på Göteborgs Högre Samskola högre än för riket som helhet i ämnet svenska. Ämnet matematik ligger i nivå med riket och i ämnet engelska finns ingen större avvikelse. Störst andel elever som fick ett högre slutbetyg fanns i

matematik där 26 procent av de cirka 175 eleverna som gjorde provet, fick ett högre slutbetyg än provbetyg. Vårterminen 2012 ligger eleverna i höjd med riket eller något lägre än riket i ämnena engelska och matematik vad gäller avvikelse. I ämnet svenska visar statistiken att det inte finns det någon större avvikelse mellan provbetyg och slutbetyg.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har granskat hur Göteborgs Högre Samskola arbetar för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Tillsynen har visat att detta arbete ska förbättras. I den riktade tillsynen har Skolinspektionen utgått från den process kring bedömning och betygssättning som skollagen åsyftar, närmare bestämt *att planera för bedömning, att bedöma och sätta betyg samt att följa upp bedömningen och betygssättningen*. Av utredningen framgår att skolan ska förbättra sitt arbete inom ett av dessa delområden, det vill säga att bedöma och sätta betyg.

Tillsynen visar att skolan är medveten om vikten av ett systematiskt arbete kring bedömning och betygssättning samt att skolan idag arbetar aktivt för att det ska bli så likvärdigt och rättvist som möjligt. Utredningen visar att eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Lärarna arbetar systematiskt och strukturerat med att utveckla gemensamma planeringar för olika ämnen och arbetsområden. De gemensamma planeringarna utgår från matriser som tydliggör arbetsområdets koppling till kursplanerna och hur bedömningen av elevens kunskaper ska ske. Av intervjuer med elever framkommer inget annat än att detta är tydligt för dem. Skolan har även påbörjat ett arbete med en digital plattform i vilken skolan kontinuerligt kommer att delge elever och vårdnadshavare information om bland annat detta.

Tillsynen visar dock att skolan saknar gemensamma riktlinjer för hur regelbundna samtal mellan lärare ska ske där elevers prestationer analyseras och bedöms i förhållande till bedömningskriterierna. Lärarna samverkar i olika grupperingar utifrån ämnesgruppens eller egna initiativ vid betygssättningen och bedömningen av bland annat de nationella proven, vilket innebär att det i vissa delar kan vara väldigt strukturerat men att lärare även kan bli ensamma i sitt arbete med att rätta de nationella proven och bedöma sina elevers prestationer. Skolinspektionens kontrollrättning 2011 visar att Göteborgs Högre Samskolas lärares rättning av det nationella provet i svenska avvek betydligt mot Skolinspektionens kontrollrättares. Mot denna bakgrund är det allvarligt att det finns brister i skolans arbete kring sambedömning av nationella prov.

Det finns dock hos både rektor och lärare en medvetenhet om utmaningarna kring bedömning och betygssättning liksom en vilja till förbättring och utveckling. Hösten 2012 har skolan bland annat startat upp ett treårigt utbildningspro-

jekt inom "Bedömning för lärande" och diskussioner förs om att avidentifiera de nationella proven innan bedömning. Göteborgs Högre Samskola uppfyller dock inte samtliga krav som författningarna ställer på arbetet för en likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn och lärarna behöver gemensamt fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram rutiner och åtgärder för att försäkra sig om att bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper blir så likvärdig och rättvis som möjligt.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs Högre Samskola att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Bedöma och sätta betyg

Bedömning

Göteborgs Högre Samskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att bedöma och sätta betyg.

- Se till att läraren samverkar med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Rektorn ser till att skapa förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygssättning.

Motivering

Av läroplanen framgår att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Tillsynen visar att Göteborgs Högre Samskola saknar en systematik och gemensamma riktlinjer för hur samverkan mellan lärare ska ske där elevers prestationer bedöms utifrån de bedömningskriterier som finns för de nationella proven. Av lärarintervjuer framkommer att samarbetet mellan lärarna ser olika ut beroende på vilka ämnen de undervisar i och utifrån vilka förutsättningar de har. De diskussioner om bedömningar som förekommer mellan kollegorna uppstår enligt lärarna i ämnesgrupper eller genom spontana samtal, vilka är kortare samtal som rör bedömningar av enskilda elever. Tillsynen visar att det i samtliga ämnen sker vissa strukturerade sambedömningar, men utan systematik. Exempelvis rättar lärare varandras prov i ämnet svenska, de muntliga proven i engelska och matematik genomförs av annan lärare än den undervisande och det förekommer i vissa fall att proven avidentifieras innan rättning. Däre-

mot framkommer det att inte alla lärare deltar i detta arbete och då är ensam i sin bedömning av elevernas resultat. Anledningen till detta och hur kvaliteten av bedömningarna blir, uppger lärarna, kan vara att ramfaktorerna styr hur mycket man hinner träffas för att sambedöma. Det handlar då ofta om tidsbrist, schemastruktur och att arbetsbelastningen under tiden för nationella prov kan vara tung eftersom flera av lärarna arbetar i stora åldersspann med nationella prov i flera årskurser. Vidare uppger några lärare att några frågor i de nationella proven kan vara svåra att bedöma objektivt eftersom de har ambitiösa elever som gör ett gott jobb och lärarna tar in det i ett slutresultat om det inte är avkodat. Skolinspektionen vill i detta sammanhang betona rektors ansvar när det gäller att skapa förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygssättning.

Rektor uppger att gymnasieskolan på Göteborgs Högre Samskola sedan 2009 har ett samarbetsprojekt med ett antal gymnasieskolor kring betyg och bedömning. Grundskolan har däremot inte deltagit i några liknande samarbetsprojekt med andra grundskolor eller haft några gemensamma riktlinjer eller systematik kring sambedömning. Ansvariga lärare rättar och bedömer elevernas skrivingar. Sambedömning sker, men det kan variera mellan ämnena, vilket tillsynen också visar. Detta har till stor del skett i de ämnesvisa arbetsrum lärarna sitter i och genom gemensamma beslut i ämneskonferenser eller genom spontana samarbeten. Rektor uppger vidare att eftersom lärarna på skolan har delad tjänst på grundskolan och gymnasieskolan och deltar i gymnasienätverken kan tankar om sambedömning även "spilla över" på grundskolan. Inför läsåret 2012/13 har skolan tagit fram nya rutiner för uppföljning av bedömning och betygssättning. Av dokumentationen framgår att formerna för samrättning ska förtydligas, exempelvis föreslås att de nationella proven ska avidentifieras innan rättning. Vidare har skolan ett nätverk för grundskolan där ett liknande upplägg som gymnasieskolan har för betyg och bedömning ses som en möjlighet för kalibrering av bedömning.

Av utredningen framkommer att det finns brister i att bedöma och betygsätta eleverna vid grundskolan i Göteborgs Högre Samskola. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Göteborgs Högre Samskola föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 10 § och 3 kap. 14 § skollagen, 9 kap. 20 § skolförordningen, Lgr11 2.1 Kunskaper.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlqvist
Enhetschef

Roland Fallström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

Skolinspektionen har, på regeringens uppdrag (regeringsbeslut U2011/6544/GV), i uppgift att årligen genomföra en viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. I uppdraget ingår också att "utifrån indikationer på betydande avvikelser när det gäller dels rättning av nationella prov, dels betygssättning på nationella prov och i ämnen och kurser, vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin tillsynsverksamhet."

Den riktade tillsynen av området bedömning och betygssättning är en del av detta uppdrag. Under vårterminen 2012 genomförde Skolinspektionen en omrättning av nationella prov från 2011. I anslutning till omrättningen gör Skolinspektionen under hösten och vintern 2012/2013 en riktad tillsyn av de skolor som uppvisar de största avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning. Tillsynen fokuserar på huruvida skolan arbetar i enlighet med författningarna vad gäller en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Tillsynen omfattar 20 skolor, varav tio är grundskolor och tio gymnasieskolor. Varje skola får efter tillsynsbesöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. I grundskolan ingår ämnen engelska och svenska i tillsynen. Inom gymnasieskolan granskas kurser i engelska, matematik och svenska. Resultaten från samtliga skolbeslut kommer att sammanfattas i en övergripande rapport som publiceras i slutet av februari 2013.

Skolinspektionens granskning avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Granskningen fokuserar istället på i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar inom det granskade området som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga skolförfattningar. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som skolorna lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Den frågeställning som ska besvaras är följande:

- Arbetar skolan för en likvärdig betygssättning?